

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી દ્વારા નિયત કરાયેલા અને
જૂન 2014થી અમલમાં આવેલા સેમેસ્ટર પદ્ધતિના નવા અભ્યાસક્રમ
મુજબ બી.એ. સેમેસ્ટર-6 (E. G.) વિષયના વિદ્યાર્થીઓ માટે

વ્યક્તિત્વ વિકાસ

(Personality Development)

સ્વ-અધ્યયન

1. વ્યક્તિત્વને અંગ્રેજીમાં શું કહેવાય ?
- ઉ. પર્સનાલિટી
2. 'પરસોના' શબ્દ કઈ ભાષા પરથી ઉતરી આવ્યો છે ?
- ઉ. લેટિન
3. 'વ્યક્તિત્વ એટલે વ્યક્તિની વિચારણા કરવાની, વર્તન કરવાની કે લાગણી અનુભવવાની ચારિત્ર્યલક્ષી તરેહ છે.' - આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે.
- ઉ. કારવેર અને સ્પેઈર
4. 'વ્યક્તિત્વ એ વ્યક્તિનું વાતાવરણ સાથે લાક્ષણિક, નિરાણું અને સંવાદિત સમાયોજન છે.' - આ વ્યાખ્યા કોની છે ?
- ઉ. લોરેન્સ સેફર
5. આમાંથી કયો વ્યક્તિત્વ વિકાસનો વિભાગ નથી ?
- ઉ. બોલવાની અવસ્થા
6. વર્ષોથી શેનો વિવાદ ચાલે છે ?
- ઉ. વારસો અને વાતાવરણનો
7. બાળવિકાસમાં વારસો ભાગ ભજવે છે એવું કોણ માને છે ?
- ઉ. સાન્ડ્રા સ્કેર
8. 'ધ બેલકર્વ ઇન્ટેલિજન્ટ એન્ડ સ્ટાર સ્ટ્રક્ચર ઇન અમેરિકન લાઈફ' (1994) પુસ્તકના લેખક કોણ હતા ?
- ઉ. હર્નસ્ટેઈન અને ચાર્લ્સ મુરે
9. આરાપેશ, મન્ડુગમોર અને ચામ્બુલી જાતિ કયા ટાપુ પર વસતી હતી ?
- ઉ. ન્યુગિયાના

*

પ્ર. 6. મિલ્લેરે Ph. D. પછીનું કાર્ય ક્યા કર્યું હતું ?

જવાબ : મિલ્લેરે Ph. D. પછીનું કાર્ય વિયેનામાં ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ સાયકો
એનાલીસીસમાં કર્યું હતું.

પ્ર. 7. ફોઈડના સિદ્ધાંતની કઈ ત્રણ બાબતો વિવાદાસ્પદ છે.

જવાબ : ફોઈડના સિદ્ધાંતની નીચેની બાબતો વિવાદાસ્પદ છે. (1) જાતીય વૃત્તિની
કેન્દ્રિય ભૂમિકા (2) નવજાત શિશુ અવસ્થાની જાતીયતા (3) વર્તન અને
વિચારોના ઘડતરમાં અચેતન મનનો ફાળો.

પ્ર. 8. ફોઈડના મતે ચેતનાના ત્રણ સ્તરો ક્યા છે ?

જવાબ : ફોઈડના મતે ચેતનાના ત્રણ સ્તરો નીચે પ્રમાણે છે.

(1) ચેતન (2) પૂર્વચેતન અને (3) અચેતન

પ્ર. 9. ફોઈડના વ્યક્તિત્વના કેટલા અને ક્યા ક્યા ભાગો છે ?

જવાબ : ફોઈડના મતે વ્યક્તિત્વના ત્રણ ભાગો પડે છે. જે નીચે પ્રમાણે છે.

(1) ઇડ (2) ઇગો અને (3) સુપર ઇગો

પ્ર. 10. બચાવપ્રયુક્તિઓ કઈ કઈ છે ?

જવાબ : બચાવપ્રયુક્તિઓ નીચે પ્રમાણે છે.

(1) દમન (2) પ્રક્ષેપણ (3) ઇન્કાર (4) પીછેહઠ (5) યૌક્તિકીકરણ (6)
વિરુદ્ધ પ્રતિક્રિયા (7) સ્થાનાંતર (8) ઊર્ધ્વીકરણ.

પ્ર. 11. ફોઈડના મનોજાતીય વિકાસના તબક્કાઓ ક્યા ક્યા છે ?

જવાબ : ફોઈડના મનોજાતીય વિકાસના તબક્કાઓ નીચે પ્રમાણે છે.

(1) મુખ અવસ્થા (2) ગુદા અવસ્થા (3) લિંગ અવસ્થા (4) સુષુપ્ત
અવસ્થા અને (5) પરિપક્વ અવસ્થા.

પ્ર. 12. માસ્લોની જરૂરિયાતના શ્રેણીક્રમમાં સૌથી ઉપર અને સૌથી નીચે કઈ
જરૂરિયાત આવે છે ?

જવાબ : માસ્લોની જરૂરિયાતના શ્રેણીક્રમમાં સૌથી ઉપર સ્વ-આવિષ્કારની
જરૂરિયાત અને સૌથી નીચે શારીરિક જરૂરિયાતો આવે છે.

સ્વ-અધ્યયન

1. કેટલે કેટલા સ્રોત ગુણલક્ષણો સામાન્ય માનવીમાં શોધી કાઢ્યા હતા ?
ઉ. 23
2. 16 PF નામની પ્રશ્નાવલિ કોણે બનાવી ?
ઉ. કેટલ
3. ગુણલક્ષણ સિદ્ધાંત કેટલા કારણોને લીધે ટીકાને પાત્ર બન્યો ?
ઉ. ત્રણ
4. સંશોધકોનું એક જૂથ કઈ સાલમાં યેલે (Yale) ખાતે કાર્યરત હતું ?
ઉ. 1930
5. ટેવના શ્રેણીક્રમ વિશે માહિતી કોણે આપી ?
ઉ. મિલ્લેર અને ડોલાર્ડ
6. 'આક્રમક વર્તન નિરીક્ષણાત્મક વર્તન દ્વારા શિખાય છે.' એવું કોણ જણાવે છે ?
ઉ. બાન્ડુરા
7. મનોવિશ્લેષણવાદના પ્રણેતા કોણ છે ?
ઉ. ફ્રોઈડ
8. મનનો 9/10 ભાગ એટલે વ્યક્તિનું કયું મન ?
ઉ. અચેતન મન
9. કોણ આનંદના સિદ્ધાંત પ્રમાણે વર્તે છે ?
ઉ. ઇડ
10. આમાંથી કયો મનોજાતીય વિકાસનો તબક્કો નથી ?
ઉ. કિશોરાવસ્થા
11. કયો તબક્કો પાંચ વર્ષથી માંડીને બાર વર્ષ સુધીનો છે ?
ઉ. સુષુપ્ત અવસ્થા
12. વ્યક્તિના મૂળમાં પ્રેરણાના ઘટકો રહેલા છે. એવું કોણ માને છે ?
ઉ. અબ્રાહમ માસ્લો

સ્વ-અધ્યયન

૧. સ્વ-વિકાસ કઈ રીતે મેળવી શકાય ?
૭. શિક્ષણથી
૨. આત્મવિશ્વાસમાં શું હોવું જરૂરી છે ?
૭. સમતુલન
૩. આમાંથી કયું સોપાન-૧ યાત્રા માટે તૈયાર થવું નો પોઈન્ટ નથી ?
૭. તમારા જીવનની યોજના કરો.
૪. આમાંથી કયો સોપાન-૨ Setting Outનો મુદ્દો છે ?
૭. તમારી મનનું વ્યવસ્થાપન ચાલુ રાખો
૫. મનોભાર સંચાલનના કાર્યક્રમમાં કેટલા તબક્કાઓ સંલગ્ન છે ?
૭. ત્રણ
૬. મનોભાર પ્રબંધનના કાર્યક્રમોનું ટૂંકું નામ શું છે ?
૭. CSN
૭. આમાંથી કયો મનોભાર પ્રબંધનનો કાર્યક્રમ નથી ?
૭. વિધાયક વાતચીતને ટાળવી
૮. શા માટે લોકો ધ્યેય નિર્ધારણમાં નિષ્ફળ જાય છે તેના કેટલા કારણો છે ?
૭. પાંચ

*

- (1) 24 કલાક એટલે કેટલી મિનિટ ?
ઉ. 1440
- (2) સમય પ્રબંધનની કેટલી શ્રેણીઓ રજૂ થઈ છે ?
ઉ. ચાર
- (3) નીચેનામાંથી સમય પ્રબંધનનું પ્રથમ સોપાન કયું છે ?
ઉ. પ્રાથમિકતા આપવી
- (4) ધ્યેય કેટલા પ્રકારના હોય છે ?
ઉ. બે
- (5) જાહેરમાં કઈ રીતે બોલવું તેની કેટલી 'ટીપ્સ' છે ?
ઉ. ચાર
- (6) આમાંથી કયો જાહેર વક્તવ્યનો મુદ્દો છે ?
ઉ. શરીરનો ઉપયોગ કરો
- (7) વ્યક્તવ્ય દરમિયાન મન કેવું હોવું જોઈએ ?
ઉ. શાંત
- (8) નેતૃત્વના કૌશલ્યો કેટલા છે ?
ઉ. અગિયાર
- (9) આમાંથી કયું નેતૃત્વ કૌશલ્ય નથી ?
ઉ. જૂથ મનોપચાર

*